

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel.: 286 840 129

E-mail: jiri.mertl@soc.cas.cz

Důchodové spoření a jeho využití českými občany - listopad 2015

Technické parametry

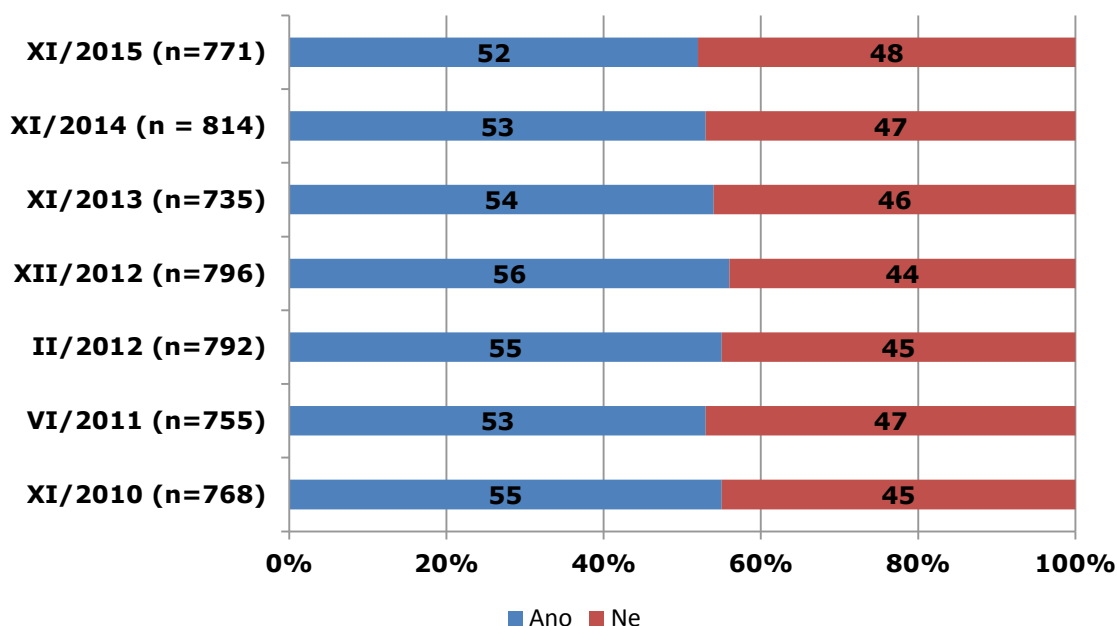
<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v15-11</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>2. - 9. listopadu 2015</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1054</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>220</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace dotazování PAPI a CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>ES.25, ES.26, ES.27</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>9. prosince 2015</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jiří Mertl</i>

V listopadovém šetření CVVM byly zařazeny otázky ohledně pohledu na český důchodový systém ze strany občanů, zejména s důrazem na dostatečnost zajištění během stáří a využívání možnosti důchodového připojištění. Konkrétně dotazy směřovaly na využívání možnosti spořit si peníze k průběžnému důchodovému zajištění garantovanému státem, zda se respondenti obávají nedostatečnosti financí pobíraných v rámci průběžného systému a zda se obávají nedostatečného zajištění během stáří obecně.

Jak lze vidět na grafu 1, občané spíše důchodové připojištění využívají a spoří peníze nad rámec průběžného důchodového systému – spoří nebo investuje 52 %, tedy mírně více než polovina občanů v předdůchodovém věku, přičemž zbylé procento (48 %) občanů možnost přilepšení k důchodu nevyužívá. Tyto

údaje a postoje občanů se časově nijak zásadně neliší od hodnot získaných v předcházejících měřeních od roku 2010.

Graf 1: Spoříte nebo investujete, abyste se zajistil na důchod?¹

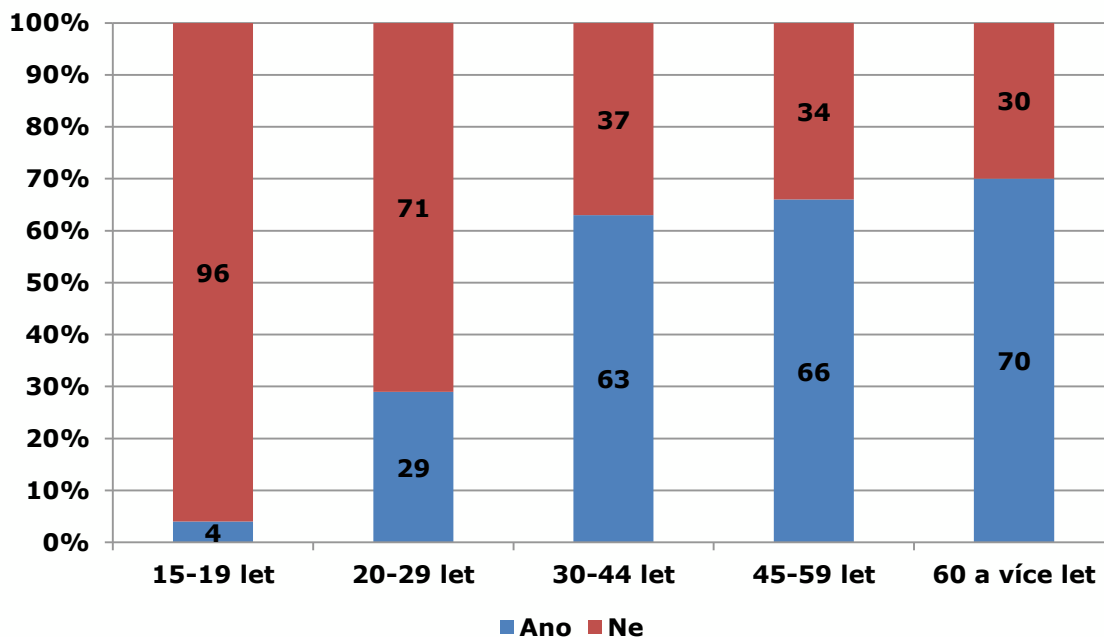
Pozn.: Odpovědi obyvatel ČR starších 15 let bez důchodců.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. listopad 2015, 771 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Zájem o důchodové připojištění a jeho využívání stoupá s věkem občanů, kdy zejména do 30 let mají občané malý zájem o přilepšení si k důchodu, kdežto občané starší 30 let začínají v mnohem větší míře využívat připojištění (viz graf 2). Podíl spořících také roste se stupněm dosaženého vzdělání a s životní úrovní. Ve větší míře spoří také lidé, kteří žijí v jedné domácnosti s partnerem (63 %), naopak lidé žijící v domácnosti sami tuto možnost využívají v daleko menší míře (35 %).

¹ Znění otázky: „Spoříte si nebo investujete v současné době, abyste se zajistil na důchod?“ Varianty odpovědi: ano, ne.

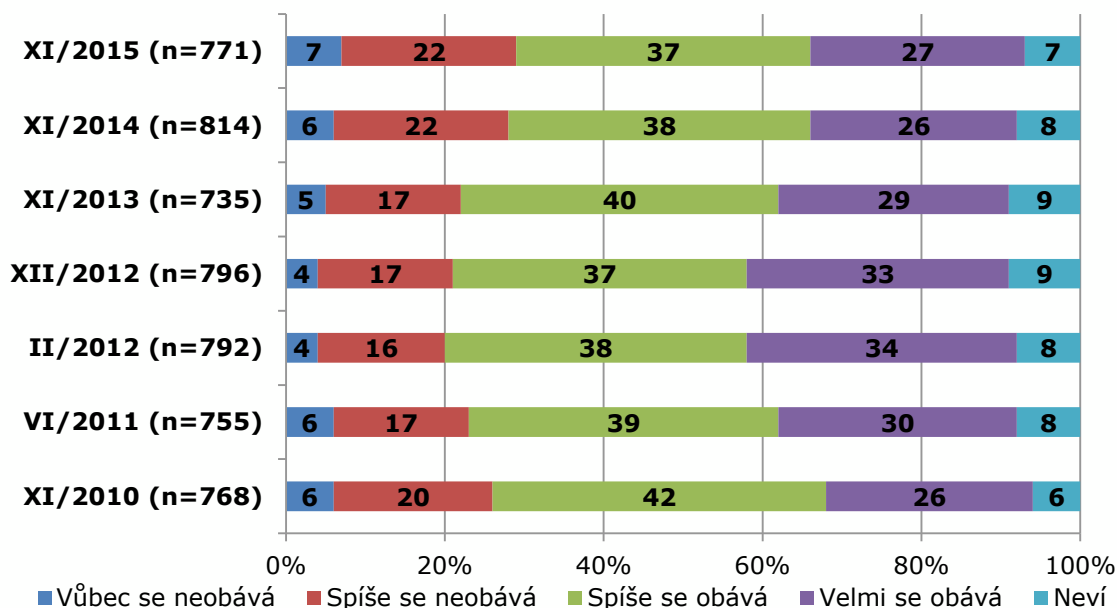
Graf 2: Spoření nebo investování za účelem zajištění se důchodu v závislosti na věku občanů

Pozn.: Odpovědi obyvatel ČR starších 15 let bez důchodců.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. listopad 2015, 771 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 3 ukazuje, do jaké míry se občané obávají o svoje zajištění ve stáří, respektive zda budou mít ve stáří dostatek financí. U občanů spíše převládají v tomto směru obavy, jelikož pouze 29 % z nich obavy nemá (procentuální vyjádření je složeno z odpovědí „vůbec se neobávám“ a „spíše se neobávám“). Naopak většina občanů se v menší („spíše se obávám“ – 37 %) nebo větší („velmi se obávám“ – 27 %) míře obává budoucího zajištění v důchodovém věku. Oproti výzkumům z minulých let (zejména 2011 až 2013) se v letošním šetření potvrdila zvýšená důvěra z minulého roku (navíc je důvěra v důchodový systém v letošním šetření nejvyšší od roku 2010, kdy bylo první šetření na toto téma).

Graf 3: Obava o dostatečné finanční zajištění v důchodu²

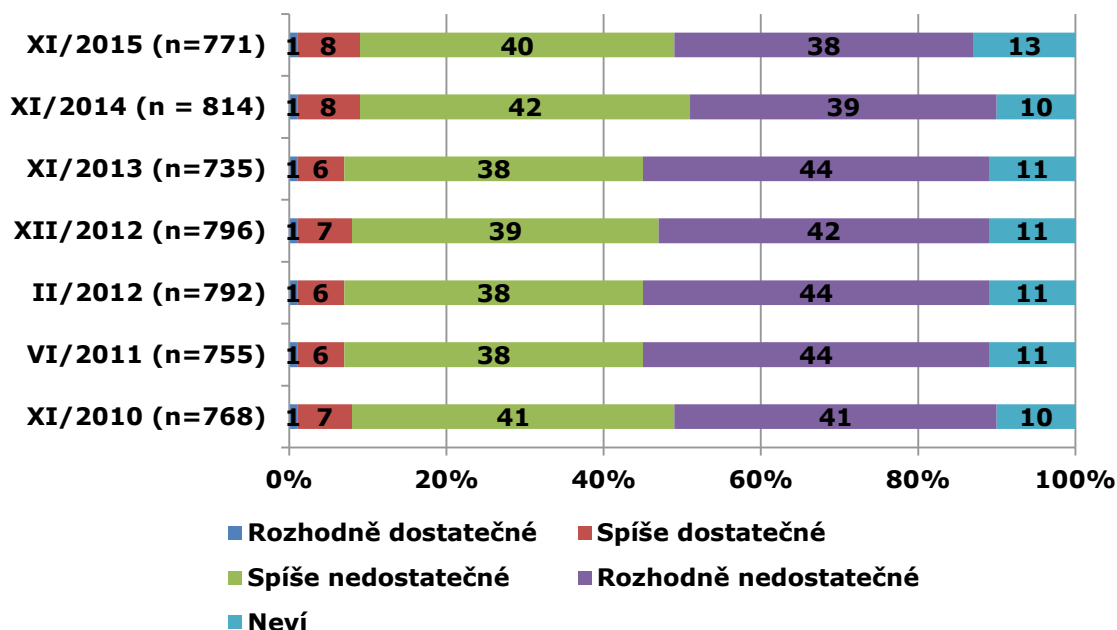
Pozn.: Odpovědi obyvatel ČR starších 15 let bez důchodců.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. listopad 2015, 771 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Obava z problematického zajištění ve stáří stoupá se zvyšujícím se věkem a zároveň je menší u lépe zajištěných lidí a u lidí, kteří dosáhli vyššího stupně vzdělání. Obavy ve větší míře vyjadřují rovněž lidé, kteří hodnotí svoji životní situaci z hlediska materiálního zajištění jako „ani dobrou, ani špatnou“ a nevyšší obavy mají logicky lidé, kteří považují svoji situaci za vyloženě špatnou.

² Znění otázky: „Jak moc, pokud vůbec, se obáváte toho, zda budete v důchodu dostatečně finančně zajištěni? Vůbec se neobáváte, spíše se neobáváte, spíše se obáváte, velmi se obáváte?“

Graf 4: Bude důchod vyplácený státem představovat dostatečné finanční zajištění na stáří?³

Pozn.: Odpovědi obyvatel ČR starších 15 let bez důchodců.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. listopad 2015, 771 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

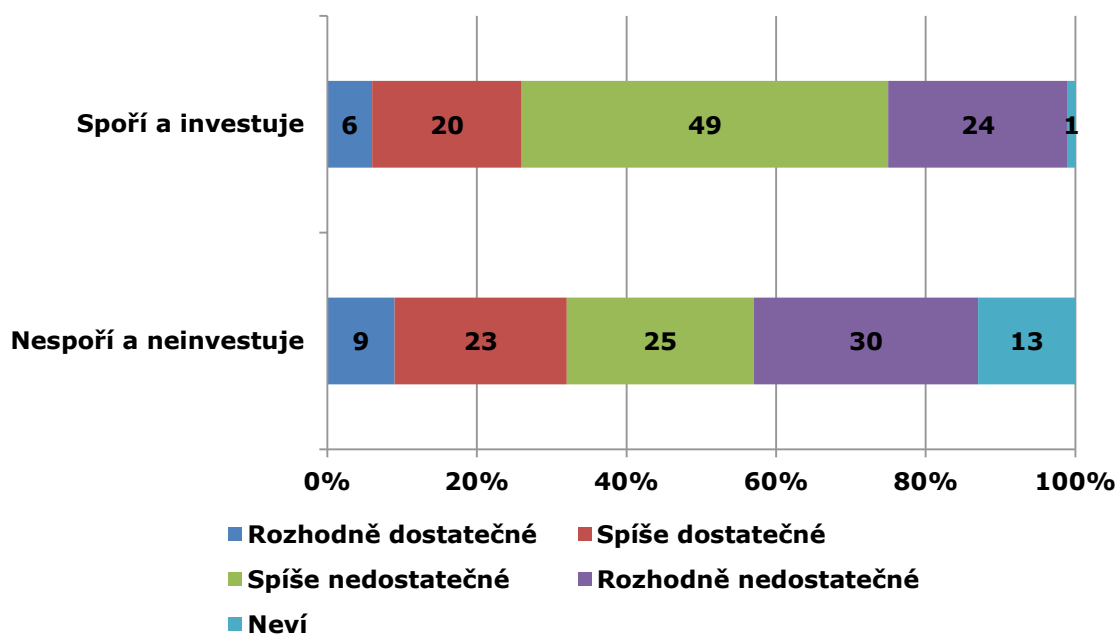
Z grafu 4 je patrné, že většina (78 %) občanů nepovažuje svůj budoucí důchod za adekvátní a nemyslí si, že bude dostačovat k naplnění jejich potřeb. Skeptický pohled je nicméně v letošním roce nejnižší od roku 2010, přičemž poprvé se dostal pod hranici 80 %. Opačný názor, tedy že důchod vyplácený státem bude znamenat dostatečné finanční zajištění ve stáří, zastává méně než desetina populace (9 %).

Graf 5 ukazuje porovnání odpovědí na otázky, zda občané spoří na důchod, a odpovědí, jestli považují do budoucna obecně svůj důchod za dostatečný zdroj zajištění. Z porovnání vyplývá zajímavá skutečnost, že občané, kteří si na důchod spoří navíc, jej stejně považují do budoucna za nedostatečný, byť se tato skutečnost dá samozřejmě interpretovat také ve smyslu, že se tito lidé obávají, že bude jejich důchod nedostatečný, a proto spoří (při odpovědích tedy brali v potaz výši důchodu bez svého spoření). Zároveň není velký procentuální rozdíl z hlediska vnímání budoucího důchodu jako nedostatečného mezi lidmi, kteří (ne)spoří. Z lidí, kteří na důchod spoří, jej považuje do budoucna za dostatečný 26 % (součet odpovědí „rozhodně dostatečný“ a „spíše dostatečný“), zatímco u lidí, kteří nespoří, je to pouze o 6 % více, tedy 32 %. U občanů, kteří nespoří, je

³ Znění otázky: „Myslíte si, že důchod vyplácený státem bude pro Vás znamenat dostatečné nebo nedostatečné finanční zajištění ve stáří? Rozhodně dostatečné, spíše dostatečné, spíše nedostatečné, rozhodně nedostatečné?“

následně větší podíl těch, kteří neví nebo nejsou schopni zhodnotit, zda jim důchod bude stačit.

Graf 5: Porovnání odpovědí ohledně (ne)spoření na důchod a dostatečného finančního zajištění v důchodu

Pozn.: Odpovědi obyvatel ČR starších 15 let bez důchodců.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. listopad 2015, 771 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.